

Kulturdepartementet

Kulturrådets diarienummer:
Ku2016/02380/KO

Diarienummer 17/BN 0080

Remissvar: En inkluderande kulturskola på egen grund (SOU 2016:69)

Bakgrund

Motala kommun uppskattar att utredningen ”En inkluderande kulturskola” genomförts. Den är gediget utförd med en beskrivning av kulturskolans historik, tendenser i omvärlden samt de utmaningar och spänningsfält som verksamheten kommer att stå inför i framtiden.

Utredningen är positiv för det fortsatta utvecklingsarbetet inom kulturskolan.

Utredningen fastslår att kulturskolan utgör en del av samhällets välfärd och dess betydelsefulla roll och uppdrag aktualiseras, man beskriver också att det behövs ett gemensamt ansvarstagande för kulturskolans utveckling.

I Östergötland besvarar regionen utredningen och bland kommunerna är endast Norrköping tillfrågat som remissinstans, men flera av regionens kommuner skriver egna remissvar, så också Motala. Svaret skickas efter beslut i Bildningsnämndens kultur-och fritidsutskott den 8 mars 2017.

Synpunkter från Motala kommun

Motala kommun instämmer i utredningens förslag att kulturskolan även fortsatt ska vara en frivillig verksamhet. Verksamheten ska utgå från barn och ungas rätt och vilja att ta del av och utöva kultur. Kommunerna ska kunna forma verksamheten med stort handlingsutrymme och med hänsyn till kommunernas olika förutsättningar och kulturpolitiska prioriteringar. Att nyttja olika lösningar i olika kommuner är en förutsättning för att kunna skapa en likvärdig kulturskoleverksamhet.

Ett nationellt kulturskolecentrum

Motala kommun ser positivt på ett nationellt kulturskolecentrum. Vi tror på en starkare status för kulturskolorna om ett nationellt centrum bildas. Det blir en instans som har en samlad bild av aktuella frågor och om ett nationellt kulturskolecentrum läggs under Kulturrådet kan det bli ett beslutsorgan på ett helt annat sätt än föreningen Kulturskolerådet är idag. Man bör diskutera Kulturskolerådets roll om ett nationellt kulturskolecentrum bildas då Kulturskolerådet kan vara en röst för kulturskolorna även framgent.

Bidrag till kommunal samordning på regional nivå

Motala kommun ser positivt på bidrag till regional samordning, under förutsättning att vi hittar bra former. Då bidraget endast ska gå till verksamhet, krävs en motprestation från region/landsting, att administrera hamnar på regionen/kommunen medan staten betalar för verksamheten. Här får vi diskutera regionalt hur en gemensam, fungerande lösning kan se ut. Regional samordning skulle dock vara positivt för att driva på och förstärka den utveckling och det regionala samarbete som redan pågår, men som ibland går långsamt eller till och med stannar av på grund av begränsade lokala resurser. En viss försiktighet kring detta ska dock iakttas, då vi återigen hamnar i en situation där uppdraget ökar men inte stödet till administration. Statliga medel kommer, men med stora krav på motprestation och den springande punkten är vad motprestationen förväntas vara. Idag finns inga formaliserade stödstrukturer inom kulturskolevärlden, vilket en regional samordning skulle kunna ge. Konstruktionen är olika i alla kommuner, alla personer, skolor, verksamheter är olika. Samtidigt är det viktigt med en kommunal egenart som ser till de lokala behoven.

Utvecklingsbidrag

Förslaget är att 200 mkr i fördelning ska ske av ett nationellt kulturskolecentrum. Här anser Motala kommun att det är oerhört viktigt att man strävar mot en långsiktig hållbarhet i verksamheten när medlen ska fördelas. Vi ser en växande projektrötthet i vår organisation och att punktinsatser inte ger långsiktighet i verksamheten. Vi anser att generella statsbidrag för att stärka grundverksamheten är ett bättre alternativ än riktade projektpengar.

Förstärkta utbildningsvägar för att uppnå en inkluderande kulturskola på egen grund

Motala kommun ser positivt på förstärkta utbildningsvägar. Idag har vi en betydligt svagare grund för rekrytering än tidigare och vi befärrar att den trenden kommer att hålla i sig och eventuellt eskalera ytterligare om inte ett nationellt grepp tas i frågan. Om vi kunde möjliggöra fler universitetsstudier görs förhoppningsvis en insats både mot en kvalitetshöjning och för individen, inte minst när det gäller löneutveckling. Det höjer statusen inom kåren med en utbildning, men den måste ligga på rätt nivå med bibehållen hög kvalitet. Utredningen förslår en utbildning till kulturskolepedagog på 90 poäng, vilket vi dock anser vara alltför torftigt. Man bör utgå från en konstnärlig grund och utöver det en pedagogisk utbildning. Detta är viktigt för att säkra en hög kompetens inom kulturskolorna.

Kulturskolerelaterad forskning

Kulturskolerelaterad forskning - JA! Vi behöver mer forskning att vila våra pedagogiska satsningar mot. Och för argumentation, motivering och utveckling vore det ovärderligt. Ett samlat grepp om forskning kring estetiska läroprocessers nytta. Det är också ett sätt att höja statusen och vi tror även här att det vore till nytta för löneutvecklingen hos kulturskolepedagoger.

Tidsbegränsat verksamhetsbidrag till kulturskola

Vad gör vi när bidragen upphör? Vi ser en risk att de tidsbegränsade bidragen riskerar att urholka grundverksamheten. Hur räddar man kultur för alla genom den här modellen? De små kommunerna förlorar stora pengar för att man inte mäktar med ansökan, redovisning, etc. Återigen förordar vi generella, långsiktiga statsbidrag framför tidsbegränsade.

Bidrag till nationell spetskompetens

Utredningen föreslår bidra med 5 mkr för att främja ungdomars möten med nyskapande aktörer. Här ser vi att det beror helt på utformning om det utarmar eller berikar den enskilda kulturskolan. Utifrån att det sker utifrån en lokal modell och förankring blir det mest intressant. Hos oss har vi flera år arbetat med den så kallade Motalamodellen, där våra elever möter aktiva yrkesutövare samt har workshops och spelar med dem på konserter och dylikt, som varit mycket givande och utvecklande för våra elever. Det är viktigt att hitta former som öppnar möjligheter oberoende av vilken kommun man "råkar" bo i.

Utvärdering

Självklart måste en utvärdering genomföras om man avser förändra kulturskolan och se hur en sådan förändring landar. Vi vill trycka på vikten av att samma utredare, samma organisation som gjort utredningen, också gör utvärderingen av utslaget.

Övrigt

Vi anser att målet om att kulturskolan ska bedriva sin verksamhet på barns och ungas fria tid kan bli exkluderande för många barn och unga. Det kan exempelvis gälla barn/unga med långa resvägar där det inte finns möjlighet att delta i verksamheten om den inte sker under eller i nära anslutning till skoldagen. Det kan även försvåra möjligheten att öppna upp verksamheten för grupper som annars inte "hittar" till oss då det exempelvis saknas stöd från föräldrar eller inte finns tradition för fritidsaktiviteter. Det skulle även minska möjligheten till en hel del goda samarbeten mellan kulturskola och skola.

I övrigt vill vi kommentera förslaget om att "undervisningen skall till största delen ske i grupp", vilket känns onödigt skarpt formulerat. När det gäller nybörjare eller riktade aktiviteter mot grupper som vi avser få till vår undervisning inom kulturskolan så är gruppundervisning ett bra instrument. När det gäller individens fortsatta utveckling anser vi det vara av stor vikt att enskild undervisning fortfarande kvarstår som ett prioriterat alternativ. Det viktigaste är att varje elevs förutsättningar måste tas tillvara utifrån individens utveckling och behov.

Hannah Gruffman
Verksamhetschef